

VÅRT SAMHOLD - VÅR STYRKE.

Det svenske blad "Trots Alt" skriver i sitt første nummer på det nye året om "Norsk sammenhaling". Vi gjengir følgende utdrag.

Norge har under disse vanskelige årene utmerket seg ved et samhold som har vakt gjenklang mange steder i verden. Hjemmefronten har imidlertid ikke vært basert på partier. Det var ikke møtemøter, men hvorvidt man var en god nordmann, som talte. At partipolitikken ble lagt på hyllan betydde ikke at man var enige om alt, men at så lenge landet var okkupert bønnlyste man alt som kunne skape splid.

Denne samlingslinje har kunnet opprettholdes i en enestående høy grad, sier det svenske bladet, og også blant nordmenn i utlandet har det i alt vesentlig lyktes å samles om hovedoppgavene: krigen og forberedelsene av oppgavene i forbindelse med freden.

På den andre siden er det klart at alt ettersom flyktningstrømmen tiltar, melder det seg en del friksjonsmomenter. Det skjer alltid når mennesker rives løs fra hjemlandet, fra det arbeid de har gått opp i. Ute venter i mange tilfeller ingen tilsvarende oppgave. Mange lengter etter å få gjøre en aktiv innsats. Emigrant-tilværelsen kan gjøre det vanskelig å få drøftet tingene på samme måte som under normale forhold.

Disse momenter bør man ha for øynene når man ser de kommentarer en del av den svenske pressen har gjort til dannelsen av en forening blant norske flyktninger i Sverige. Det er ikke noe sensasjonelt at det dannes norske foreninger. En gjør nordmennene en dårlig tjeneste når en bedriver billig journalistikk om dette med tendensen å male den "greske faren" på veggene. Slike spekulasjoner kan lett anvendes av quislingpressen.

Samholdet på den norske hjemmefronten er ubrutt. Heller ikke blant nordmennene ute råder det uenighet om virkelig vesentlig spørsmål.

PATRIOTER OG POLITIKERE.

De tragiske hendelsene i Hellas og Belgia har satt diskusjonen i gang i Danmark både mann og mann i mellom og i den frie presse. Det hersker enstemmighet om at man der ikke vil møte befrielsen i indre splittelse, og at folket ikke har holdt ut fem års streng disiplin for så å kaste seg ut i borgerkrig. Stort sett råder det også enighet om hvordan veien fram må stikkes ut i det man da tar visse bestemte forutsetninger. Følgende hovedsynspunkter gjør seg gjeldende:

Forskjellen mellom Hellas og Belgia på den ene side og Danmark på den annen er tydelig, og hverken det danske temperament eller de danske tradisjoner skulle gjøre det umulig å opprettholde enigheten. Men den trygghet som en fredelig utvikling får mange til å glemme eller overse alle de faremomenter overgangstiden bringer med seg. Tiden har ført til at nye metoder er tatt i bruk, og enkelte danskes forræderi har lagt grunnen til et hat som krever utløsning. Oppgjøret kan ikke hindres, men det må gjøres så kort og smertefritt som mulig, og ikke gå over i indre politisk strid.

I Danmark som i alle andre okkuperte land finnes det to autoriteter som krever full anerkjennelse under gjenoppbygningsperioden: motstandsbevegelsen og den forfatningsmessige representasjon - patriotene og politikerne. Det er spenningsforholdet mellom tilsvarende grupper som har voldt så store ulykker i andre land, og det er dette spenningsforholdet i Danmark som krever sin løsning. Det er sikkert ingen som vil benekte at politikerne har rett til å ta hovedansvaret for ledelsen av landet i overgangstiden, for uansett hva man mener om politikken fram til 29. august 1943, er den eksisterende riksdag eneste offisielle uttrykk for dansk folkevilje. Og problemet er derfor hvordan riksdagen kommer til å forvalte den myndighet valget 23. mars

1943, og det er iallfall klart at den ikke er bundet av hensyn til den politiske linje som var fulgt til siste valg og videre fram til 29. august. Regnskapene for det foregående kan overlates til revisjonen og et nytt blad åpnes i riksdagens historie. Hvis de politiske ledere deler dette syn, vil ikke veien over til patriotene være så lang, men en kontakt mellom de politiske partier og frihetsrådet må i forveien være sikret. På riksdagshold betraktet man lenge frihetsrådet med skepsis og motvilje, og forhandlinger mellom disse to organene var derfor utelukket. Frihetsrådet som hadde til oppgave å sentralisere og lede den aktive motstand, fulgte jo sine egne linjer, og opptok også i sin krets personer som på riksdagshold ble ansett som suspekte, kommunister og medlemmer av "Dansk samling". Generalstreiken ifjer sommer avslørte hvor forskjellig de to partene så på situasjonen, men seiren som utelukkende skyldtes parolene fra frihetsrådet, viste at nye signaler var nødvendige. Dette skapte betingelsene for meningsutveksling mellom partiledelsen og patriotene i Frihetsrådet, og etter hvert har stadig flere innsatt nødvendigheten av at disse to nær fram til forståelse. Dette forutsetter imidlertid at politikere oppgir følelsen av å være ansvarene, en følelse som ikke lenger innebærer noen realitet.

Den skjebnesvangre splittelse i utlandet skyldes for en stor del motstandsbevegelsens tvil om hvorvidt den politiske ledelse aktet å foreta en virkelig utrensning - patriotene vil ikke slippe taket for de er sikre på at ingen samarbeidsmenn skal finne veien inn i den politiske ledelse eller administrasjonen. Heldigvis ser det ut til at diskusjonen i Danmark har fjernet mange av anstøtssteinene på dette område. Tidligere måtte man f.eks. blant politikerne ofte liten forståelse for patriotenes holdning overfor ministrene fra 1940, idet politikerne ikke innså at et regeringsansvar fra den gang måtte medføre visse konsekvenser. Forholdet ved kapitulasjonen var uklart, og under okkupasjonen har ingen kunnet bedømme situasjonen helt ut. Resultatet har vært at oppfatningen om mennene fra 9. april 1940 varierer sterkt, og en inngående undersøkelse av alle forhold omkring kapitulasjonen er derfor en absolutt nødvendighet. Dette betyr selvsagt ikke at motstandsbevegelsen anser de tidligere ministre som dårlige politikere eller som svikere, men usikkerheten blant folket krever at det skapes full klarhet på dette punkt, og selvsagt har ingen noe imot at de politikere som frastår renvasket for enhver mistanke om forsømmelighet, igjen inntar en ledende stilling innen staten.

Menningene er heller delte om at alle samarbeidsmenn må fjernes fra partiene og forvaltningen. Det hjelper ikke om de nå ror og forsikrer at de alltid har handlet etter beste overbevisning - de har ingen eksistensberettigelse lenger i det offentlige liv, for de har forrådt dansk sinn og dansk åre i en tid da en hensynsløs fiende prøvde å berøve folket disse umistelige verdier. Det har vist seg i andre land at folket er følsomt på dette punkt, og det er et folkekrav at utrensningen blir gjennomført med fast hånd.

Skal denne veien kunne følges, må patriotene og politikerne samarbeide, og et stort flertall av folket kommer til å forlange at patriotene deltar i oppgjøret som medansvarlige for effektiviteten av utrensningen. Dette fører direkte til den oppfatning, som også politikerne har akseptert, at motstandsbevegelsen må være representert innen den kommende danske regjering. Blant folket idag er den enstemmige mening at Frihetsrådet må være med når den nye danske regjering skal dannes, og politikerne er enige i dette. Det lykkelige ved utviklingen i den senere tid er at det "illigale" Frihetsråd og den legale riksdag har funnet hverandre og opptatt virkelige realitetsforhandlinger om overgangstidens vanskelige problemer. Kan denne meningsutveksling føre til varige og mere bindende forhandlinger, har man garanti for at ro og verdighet kan beholdes og ansvaret plasseres der det

DIREKTIVER TIL NORDMENN.

Allierte fly kastet for en tid siden ned et flyveblad: Direktiver til nordmenn, utgitt av den norske overkommando i samarbeid med den allierte overkommando. - Da dette blad grunnet de dårlige værforhold (snøvær) ikke har nådd fram til alle nordmenn, vil "Fritt Land" i nummerne framover ta inn avsnitt av flyvebladet:

Frigjöringen er nær. Krigen nærmer seg sin avslutning! Vi vet ennå ikke om tyskerne vil bli drevet ut av Norge av norske og allierte tropper, om nederlag andre steder i Europa vil tvinge dem til å trekke seg ut, eller om de vil kapitulere i Norge. På hvilken måte om frigjöringen kommer til å skje, så er det en hver god nordmanns plikt å hjelpe til når det siste slaget faller. De hemmelige organisasjoner har sine bestemte oppgaver, og de vil få sine ordre. Men alle kan være til nytte på sitt vis. Den norske overkommando sender derfor denne veiledningen til alle norske menn og kvinner, ikke bare til dem som er organisert på forhånd.

Alliernelige problemer: Når allierte operasjoner i Norge tar til, vil dere få direktiver over London-radion og gjennom flyblad. Hold hodet kaldt og følg disse direktiver. Det gjelder ikke å gjøre mest mulig, men å gjøre det riktige. Dere kan få beskjed om å holde dere vekk fra våpene slik at troppene kan komme uhindret fram, men dere kan også bli tilsagt å bli hvor dere er for å unngå uorganiserte evakueringer. Pröv ikke å sette deres eget skjønn opp mot direktivene. De bygger på erfaringer, og det ligger en mening bak dem selv om dere ikke kan innse den med det samme.

Streik kan bli av stor betydning både som direkte støtte for militære operasjoner og som våpen i hjemmefrontens kamp mot okkupasjonsmakten. Men den må bare settes i gang som ledd i en samlet plan etter oppfordring fra norske og allierte myndigheter eller Hjemmefrontledelsen. Hvis en slik streik blir proklamert, er det etter omhyggelig overveietse, og alle må da følge parolen. Gjennomför streiken med festhet og verdighet overensstemmende med de direktiver som blir gitt. Dröft på forhånd med dine kommander hva dere skal gjøre hvis streik blir proklamert, og gjør de forberedelser som er mulig.

Står det store tyske styrker i Norge når det bryter sammen i Tyskland, kommer vi i en vanskelig og farlig situasjon. Svikter disiplin blant de tyske troppene, kan det gå ut over den norske sivilbefolkning, for det må nødvendigvis ta noen tid før norske og allierte tropper kan komme til stede og beherske situasjonen. I dette tilfelle gjelder det å la fornufften råde og ikke bare følelsene. Hold dere på avstand fra tyskerne, og la dere ikke forlede av et tysk sammenbrudd til overmotige handlinger som kan føre dere og andre i ulykke. Så lenge tyske soldater har sine våpen, mens dere er ubevæpnet har de frömdelas overtaket. Sörg for at isfronten mot tyskerne blir 100 % effektiv inntil siste slutt. Fölg lojalt de direktiver som kommer fra norske og allierte myndigheter eller hjemmefrontledelsen.

Vär med og beskytte norske interesser. Vi vet at tyskerne er desperate når de er på tilbaketog. De vil prøve å ödelegge så meget som mulig i de områdene de evakuerer. Alle må være med på å forhindre at de legger landet öde. De viktigste oppgavene vil bli tildelt folk med særlige forutsetninger, men alle kan hjelpe til på sin måte. Gjør lagre av forsyninger og viktige reservedeler til maskiner. Tenk på hvordan du skal forhindre en ödeleggelse som du ser forberedelsene til.

Oppgjörret med quislingene må du la myndighetene ta seg av. Du kan stole på at de vil få sin strenge og velfortjente straff og at de skal få den fort! Ha öynene med deg og merk deg beviser mot angivere og krigsforbrytere, men la deg ikke forlede til å være med på lynsjustis eller andre utskafelser som å klippe håret av tyskerlösene o.l. Det sömner seg ikke og det kan utsette gode nordmenn for kritikk og quislingene for medlidenhet.

Husk at frigjöringen kan medføre visse overgangsvansker som det ikke er mulig å alliminere. Tyskerne gjør alt de kan på fallrepet for å skape kaos, og det er ikke mulig å få alle ting i gang med et trylleslag. Så lenge krigen varer må hensynet til krigföringen gå foran alle andre hensyn. Gjør hva du kan for å bistå myndighetene i deres arbeid. Det er det

Östfronten. Russerne er gått over til offensiven i Polen. Under framrykning fra bruheadet V for Visla, rundt Sandomin, har de brutt gjennom tyskernes forsvarsverk på en 60 km bred front og har rykket fram 40 km vestover. Det er 1. ukrainske arme som har begynt angrepet. Den förste melding om offensiven fra Moskva kom i en dagsordre fra marskalk Stalin lördag etten. Russerne rykker framover det flate landskap ved Övre Visla og truer tyskernes vei- og jernbaneforbindelse mellom Krakau og Varsjava. Angrepet begynte fredag morgen. Russerne tok de fleste tyske forsvarsverk med storm. Et voldsomt artilleribombardement som varte i to timer innledet angrepet. Ved middagstid fredag rykket hovedmassen av infanteri framover og kjempet seg vei gjennom to - tre befestningslinjer. Tyskerne hadde svære tap. De stillinger russerne har tatt er fylt med tusenvis av fälcne, foruten ödelagt utstyr og materiel. - For förste gang på 14 dager nevnte kommandet ikke angrepene V og NV for Budapest. Russerne har besatt to jernbanestasjoner i Budapest. Restene av garnisonen er trykket opp mot en trang stripe langs Donau. General Hason skriver: Den russiske vinteroffensiv er begynt på den front hvor den tyske overkommando hadde ventet angrepet. Den måtte begynne der, for det var det eneste sted hvor russerne var gått over Visla. At russerne etter to dages kamp kan melde om så stor framgang er derfor så meget mere bemerkelsesverdig. Angrepet viser også at selv om en viss politisk meningsforskjell er uungäkelig mellom de allierte har dette ingen betydning for det militäre samarbeid. For noen dager siden nevnte Churchill, som öyensynlig var underrettet, den kommende russiske offensiv. I Söle og släps på vestfronten og i Italia har de allierte fortsatt kampen for å hindre at tyskerne skulle kunne trekke vekk tropper. Det har aldri värt noe tegn på at de allierte ikke kunne samarbeide fullt ut på slagmarken. Nazistene visste at vinterkrigen som truet på alle fronter ville avgjöre Tysklands skjöne.

Vestfronten. Det mäldes om god framgang for de alliertes angrep mot den nordlige flöy i Ardennerkilen, som stadig svinner inn. Laroche er erobret. Det ble lördag innledet et angrep i traktene Stavelot - Malmedy og i löpet av få timer rykket de allierte fram mot St. Vith. Lenger V har britene erobret Ortho. General Pattons 3. arme har nådd Sibret, like S for Bastogne, men mäldingen om at Sibret er erobret er ikke bekreftet. Det er nå bare 7 km mellom general Pattons arme og Ortho. - På den nordre del av vestfronten har allierte styrker under lokale angrep tatt en landsby N for Sitarid og avskåret riksveien Houffalize - St. Vith. - I Alsace er tyskerne drevet ut av Rittershofen unntatt enkelte steder i den sydlyge del av byen.

Norge. Fredag ble tyske skip i og i nærheten av Bergens havn angrepet fra fly med 6-tonns bomber. Utö slutten av angrepet hadde det lagt seg röl over målene og flyene reiste tilbake uten å ha kastet alle bomber. Minst en båt ble senket. - En norsk flö var skjöt ned en Junier 52 utanfor norsk kysten ved dagry fredag. - Britiske krigsskip ödela praktisk talt fullstendig en konvoj utanfor Eggersund fredag morgen. 3 eller 4 båter ble senket, de övrige satt i brand. B.B.C. meddelte fredag at den norske regjering har opplyst at norske fällskjermtropper understöttet av hjemmestyrker har øybrutt viktige jernbanelinjer i Norge. Saledes ble för jul Röröbanen avskåret og den 6. januar Övrebanelen mellom Sjøa og Ötta og mot Dombås og lilkelades Reumöbanen.

Hellas. Etter at overenskomsten for väpnhvile er undertegnet har Demaskirus tatt en sterk anklage mot ELAS fordi de nekter å utlevere gisler. Overenskomsten forsettes utveksling av fanger, men ikke gisler. Men går ut fra at England er gått med på overenskomsten uten at gisler var nevnt for å stans videre blödsutgydelse.

Östen. Britiske kommandotropper har landet på et nytt sted på vestsiden av Burma. De mötte motstand av japanske kanoner og maskingväraner, men greide å opprette et brufeste. 14. britiske arme har rykket fram 25 km S for Shwabo og har erobret en jernbanestasjon 50 km fra Mandalai. Stockholm. Svensk kringkasting mälder at tyskerne forbereder seg på å trekke tilbake 8 - 10 divisjoner fra Norge. I Italia er det tatt ödel fanger tilhörende en divisjon som er trukket ut av Norge hvor den hadde tjenestgjört som kystvakt.